

Ф. КРУШИНСЬКИЙ.

3 книг
М-ти Ю. Шаповала
N. 707

ЧЕРВОНИЙ ІМПЕРІЯЛІЗМ.

1921 РОКУ.
НАКЛАДОМ „НАШОЇ ЗОРІ“.

Ф. КРУШИНСЬКИЙ.

**ЧЕРВОНИЙ
ІМПЕРІЯЛІЗМ.**

1921 РОКУ.
НАКЛАДОМ „НАШОЇ ЗОРІ“.

АВТОРСЬКІ ПРАВА ЗАСТЕРІГАЮТЬСЯ.

ВІД АВТОРА.

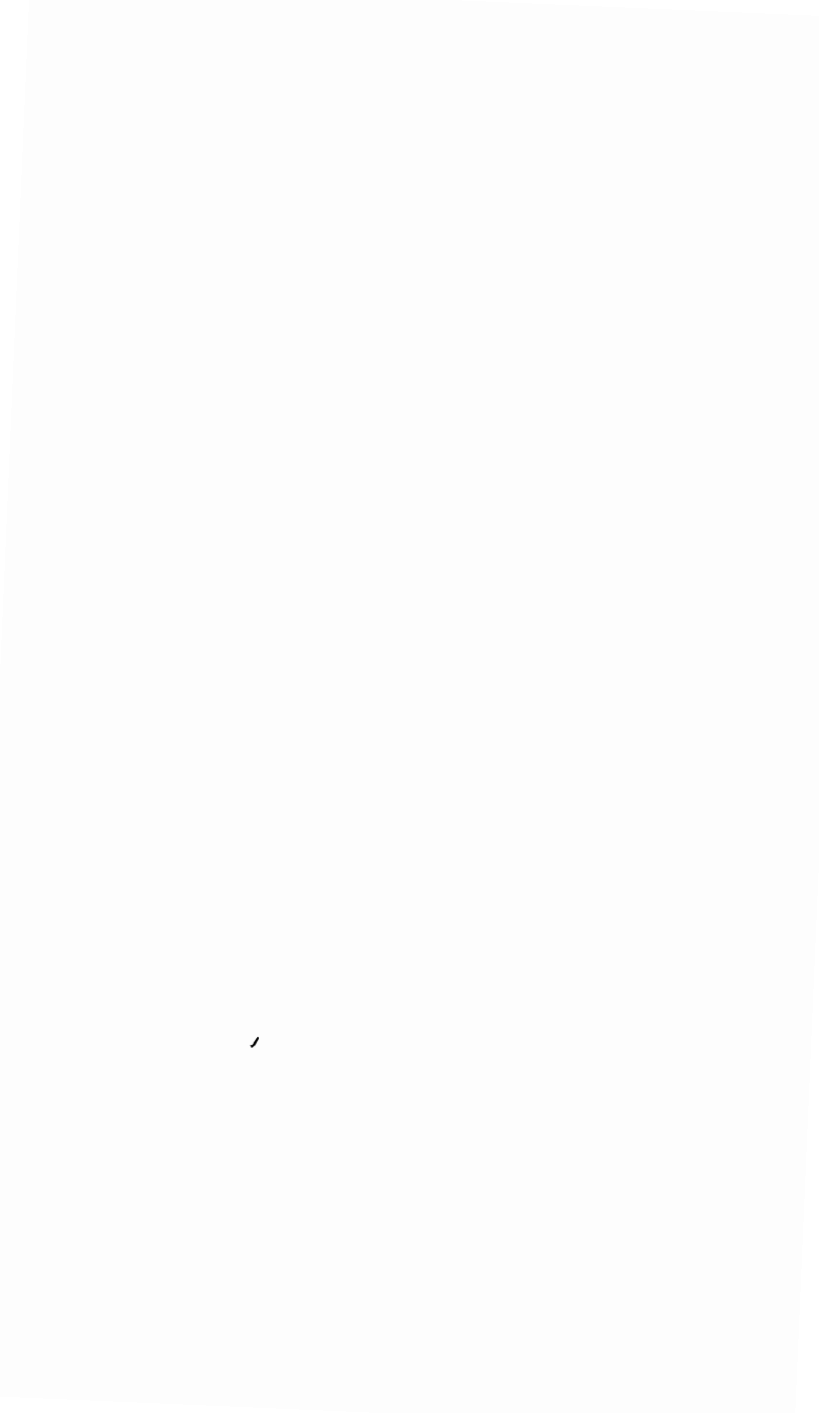
Ця брошура написана ще в грудні м-ці минулого року, під свіжим, вражінням тяжко перетерпленого останнього відходу.

Думаю, що не я один переживав той глухий гнів і чуття гострого протесту, що вилився в формі, яку тут предкласти осмілююся.

Тому - то бажання фіксації загального тоді настрою й примушує мене цю брошурку видати, тим більше, що в цьому напрямі, за браком засобів і завдяки обставинам, не багато зроблено, коли обминути уїдливу, жовчну критику самих себе, котра спричиняється лише до внутрішньої нашої деморалізації.

3-го травня 1921 року.

Ф. К.

В С Т У П.

Хочу зловжити з уваги читачів та поділитися частиною вражінь з того найбільш пекучого, що пережито й передумано в цей короткий і незмірно багатий час нашої визвольної боротьби, що припав якраз на період загальної переоцінки багатьох жоттьових вартостей, котрими задовольнялося людство протягом довгих століть.

Треба й справді ствердити, що більш ґрунтовної, реальної переоцінки матеріяльних і духовних надбань світ не підприймав ще ніколи до цього часу, вірніше, ніколи ще так стихійно не примушений був зайнятися аналізою й переглядом тих, може часом незначних, але з традиції чи досвіду нестемених життьових істин, що над ними, здавалось, людська практика була назавше покінчила, визнавши за декотрими певну вартість їх для життя, чи відкинувши інші як малоздатні для нього й безкорисні.

Й так здавалось...

І не лише ми примушені були пірнути в лябірінт гасел, ідей, принципів та ідеоології, що не спроможемося з нього й до цієї пори вибратись, а й цілий світ схилив голову над проблемами дійсности, що виринули так ґрандіозно й несподівано.

Не лише в бідних хатах, а й у пишних палатах снується одна й та-ж думка, непокоїть та ж туманність і вохкість найближчих перспектив, бо ж старе наспіх зруйновано, а нового нічого ще не придбано.

Не дає людям на хвильку. бодай, забутись гадка: що ж це, властиво, є: лише вихор, що його перенесе життьовий вітер і невдовзі знову наста-

не хоч і померкла лагідність, чи це є глибокий здвиг усього життя, після котрого наступить ціла низка радикальних змін?

Є це катастрофа струхлявілих життєвих підвалин, чи це стихійний гураган періодичний, після котрого не потребується основної зміни всього фундаменту?...

І, врешті, дотикає ця зміна, ця несподівана катастрофа лише окремих людей, або окремі класи та корпорації, чи вона захопила всю людську масу—від бідних до найбагатших та від мудрих до звичайних, пересічних людей?...

Відповідь на подібні запитання завела нас надто далеко в нетра аналізу причин і наслідків світової заверюхи й ми розгубилися-б, вишукуючи вирішення усіх цих питань, що на них дасть найбільш правдиву відповідь само життя, бо лише воно в стані охопити всю глибочинь і ширину змін і лише воно дасть нам спроможність проглянути перспективи майбутнього та зрозуміти звязок усіх цих великанських подій.

З нас, в даннім випадку, вистарчить лише констатувати, що дотепер, поки що, ми не сміємо претендувати на свідоцтво уважних і пильних спостерегачів життя, що вміють використовувати його багатющий досвід.

Навіть більше...

Стоїмо перед страшною можливістю опинитися жалюгідними банкрутами життя там, де ми почували себе всемогутими його панами!.. Події на нашому Сході грізно застерігають перед такою можливістю.

Те, що здатні були вимріяти розпалені голови божевільних фантастів; те, що лише потайки в глибині душі могли ми виплекати буйною уявою й здійснення чого так боязько ми ждали—перейшло чи переходить огидною карикатурою в

життя, стало, навіть, нудною реальністю, стало фактом, що зчавлює й забруднює життя, приносить біду й нещастя мільонам людей...

Часто в розпачі зв'язуємо своє власне безсилля з безсиллям ідей та гасел і людської немічі в цьому мало здатні проглянути.

Ми вірили в можливість приходу того біблійного раю, коли „вітри будуть лише пестити ніжно“...

Й може за те, що ми вірили, нам подарується половина важкого тягару свідомости нашого розчарування, недоведеного до кінця діла й банкруцтва.

Все більш глухі й гострі доносяться з Московщини нарікання...

Виправдовується те, що така велика пора застала дуже малих людей.

Хоч наше століття мало й має до своєї розпорядимости багатші засоби, ніж їх мав нещасливий Фур'є, що десять літ чекав фантастичного капіталіста, котрий мав принести засоби для реалізування його утопічних плянів!...

Замість обіцяного раю маємо матеріяльну й моральну руїну! Маємо розчарування, сльози й прокляття!...

І в цьому розумінні ніхто поки що не заслуговує на виняток, бо все ще знесилюємося під тягарем важкої дійсности й глумливих, несподіваних наслідків і подій.

Нерозгаданий життєвий вихор нестримно несеться далі й зупиниться там, де панують справжні людські вартости, де панує гармонія й справедливість.

І коли-б не було пролито таких глибоких річок крові, коли-б цей досвід не коштував нам мільонів жертв, коли-б ми не стояли перед такою глибокою руїною надбань совісти й гідности людської, то можна було-б собі дозволити на жарт над тим, з чим ми залишилися „роздерті сумнівами й битим сльозами“.

В революційному екстазі створено силу найріжнорідніших цінностей людських, але з них найбільш вартісні занедбано.

Роджена в кривавих потугах людства-національна цінність, котра нестемною істиною запанувати мусить в житті, в бруталний спосіб топчеться ногами.

Історичний досвід, наука про справедливости людського співжиття, врешті, сама реальність, само життя вимагає, аби ми зрозуміли, що до залічення національних ран на світовому організмі не може бути й розмови про корисні наслідки життя цього організму.

Коли минулих кілька століт так багаті неоцінними здобутками й вислідами культури завдяки можливостям для розвитку індивідуальних здібностей, потенцій, особистости, то наше й прийдешні покоління будуть працювати в просторіві для національної душі, душі народів, націй.

Національний індивідуалізм, коли буде дозволено так висловитися, стаючи спадкоємцем та преємственником індивідуалізму особистости, стане тією формою, в котрій піде в світі дальше змагання за вселюдський ідеал.

Лише народ, свідомий свого призначення й своїх сил в цілому, може надалі служити добробутові людини й поступові взагалі.

Ми не маємо можливости зупинитися над цим тут докладніше, хоч, з другого боку, ці поняття стали вже реальним змістом, що все більш і більш наповнює життя, тому не варто пережовувати ще раз ці життєві істини й факти.

Одно мусимо сказати: народи вимагають для себе абсолютної волі, повного суверенітету своїх прав—творити на благо культурної скарбниці.

Й ми непохитно переконані про слушність і глибоку раціональність цих домагань народів і

мусимо й будемо неуклінно стреміти до здійснення їх.

Отже, нормальний хід історичних подій та розвитку, користь справи добробуту націй та, врешті, індивідуальна льог'ка вимагає йти на зустріч цим життєвим аксіомам і дати можливість нації розвинути всі свої благородні сили для вільного культурного співжиття національних держав.

Й підходячи з черги до нашої власної ідеї, ідеї української національної душі, таксамо боїмося, щоб ця велика пора, дарована нам історією, не була для нас, одночасно, порою малих людей, що не спромоглись підвестися до зрозуміння поваги моменту.

Коли в хвилю цього світового катаклізму не будемо глибоко певні своїх сил та призначення, то заслужимо глузу заборчих сусідів і нарікання прийдешніх поколінь.

Історія немилосердно мститья над тими, хто в свій час не виявив зрозуміння її.

Маємо цінність не скороминулого значіння; маємо те єдине—свою національну ідеологію, той „дух печати“, що з ним підемо в світ або „рабами, підніжками“, або з осяяною головою нарівні з великими народами—творцями.

Але до цього щастя можна дійти лише шляхом: міцної одностайности в поглядах і ділах на користь Батьківщини; шляхом непохитної віри й абсолютної відданости ідеї.

От до цієї то єдности й спільности мусимо завше й неуклінно стреміти.

1

.

.

.,

1. ПСИХОЛЬОГІЧНА СПАДЩИНА.

В початку 1917 року впав згнилий, трагічний кольос Сходу, що протягом довгих століть гнобив духовно й виснажував матеріально 40-мільоновий український народ, що протягом цих століть поглинув не лише життєві, культурні здібности власного люду, але запропастив на марне несчислимі духовні багатства й багатьох інших, в тому ж числі й українського народу.

Звалився цілком несподівано трон Романових, цього символу безладдя, поліційного гніту, насильства й бруталного поборювання всіх прав не лише громадянина, але й людини в буквальному розумінні цього слова.

Впав, як гиллястий дуб, зламаний силою несподіваної бурі й з ним, одночасно, зникла та дивна й разом з тим дика система довголітнього кермування дивовижних розмірів імперією.

Замовк назавше повний таємничих несподіванок і голосного розбрату палац царів Романових.

І коли один з типових дегенератів цього нещасливого царського дому, Микола I, казав, що за його часів російською величезною державою порядкувало 30.000 станових приставів, то не бачимо, щоб це було лише влучним парадоксом, а що, як переконаємося далі, це були слова гіркої й страшної правди; тієї правди, що допомагає нам повсякчасно зрозуміти багато з тих загадок московських, котрими в свій час так рясно нагороджувало нас життя й перед одною з котрих, навіть, тепер стоїмо, силкуючись на соромливу одгадку.

Весь перебіг московської історії доводить нам з цілим притиском своєї трагічності й над-

мірного жаху, що й станові пристава й чиновники, що заступили були в „модернізованій“ Миколаю II „конституційній монархії з самодержавним ладом“ місце опричників Івана Грозного, були по духу й вихованню все тими ж „людішками“, які по традиції продавалися самодержавію й тільки, замість мітли й собачої голови, начеплено було на них кокарди й еполети в знак ранг і привілеїв.

Модернізовані опричники всеж мали ту саму психологію й таксамо завзято „вимітали зраду й карали царських ворогів“, розсипавшись в найдрібніших поділах своєї „табелі о рангах“ поміж народом, дорісши до кольосальних розмірів бюрократичного організму та стоячи в більшості за страх на сторожі давніх царсько - боярських традицій.

Коли опричники Івана Грозного, подібно теперішнім червоноармейцям, зміцняли царську владу й самодержавіє, чинячи всякі насильства й злочини, безборонно палячи, вбиваючи й грабуючи серед білого дня, то каста приставів і чиновників робила теж саме вночі, або віддаль від людей, способами більш удосконаленого садизму.

І хабарі бралися лише для змягчення дикости.

Таксамо переконає нас московська історія і в тому, що вся увага й енергія керманічів царської Росії була направлена на те лише, аби удосконалити форму гніту й „ежових рукавиць“, аби ціла була й вимащена до лоску та машина, що нею в послухові й покорі трималося багатоміліонове стадо послушних рабів.

Поліція, охранка, жандармерія й як духовий батько всієї цієї зграї — вища бюрократія — пожирала всю ту нечислиму кількість доходів, що їх потом і кроввю добувати мусіли раби, ота одноманітна маса, що тепер перебуває не тільки в по-

слухові новим царям, але ще й допомагає гнітові інших народів. І не про масу, не про страдників, а про машину дбав єдине трон.

Без найменших хвилювань сумління впродовж усього свого безславного царювання підписував Микола II всі присуди смерті політичним та іншим в'язням. Підписував, бо бажав єдності духу з своїми опричниками: інакше ж не міг робити, коли вважав їх волею й продуктом власного свого народу.

А хіба ж не характерним діагнозом психології керманців і духу всього ладу московського була думка одного з російських парламентаріїв, котрий на питання, чи невже-ж в Росії нема бодай одного остільки сміливого патріота, що міг би винайти спосіб позбутися „подлеца Распутіна“ — відповів: „пощо ж це здалося-б“. Однаково-ж, Распутіна не стане, розпутство лишиться...

Більш влучну характеристику цілої системи цього розпутства важко було б придумати.

Це в сфері, так би мовити, внутрішнього „воздействія“, впливу на маси рідного народу, де навіть готентотська мораль допускає сантіментальности.

Колиж торкнемося способів і характеру керування народами, чи „народностями“, як то в свій час популярно було інші нації називати навіть в підполлі революціонерів московських, то їх важко охарактеризувати словами з людського лексікону. До цього характеру справ прикладався нелюдський критерій і ціла система впорядкування національного питання в Росії вкладалася в форму людожерства, ненависти, гніту й нищення.

Ми, Українці, не потребуємо ятрити бодай трохи загоєні рани й для нас ця агресивна, нетерпляча й нетерпима політика московського молоха була аж надто дошкульною, аби так швидко її

забути. Лейтмотив націоналістичної московської політики:—Росія для русских“—всі Москалі без різниці переконань піддержували, а ми мусіли мовчати, й не мали права вимагати для себе навіть „Россії“, бо **de facto** нас за „русских“ не визнавали.

І коли ми трохи може й широко зупинилися на цій характерній рисі московського політично-державного критерія, то лише на те, аби вказати на психологічне споріднення в цьому розумінні як не цілої системи, то, бодай, політичних цілей і методів інтимних, що ними користуються для внутрішнього, а особливо для зовнішнього впливу теперешні, червоні володарі Росії з такими-ж величезних розмірів бюрократичними апаратами комісарів, чрезвичаєк, політкомів і т. д. без кінця—ознаками червоної опричини.

Червона опричина, можливо, не є так юридично одбарована й упревилійована, але дух преемственности й старих традицій дає їй фактично ці права й привілеї.

І цих способів управління, повторюємо, вживається не тільки до свого власного народу, а ще в більшій мірі до народів, що мали нещасливу нагоду ділити історичну долю свою з долею Росії царської.

Практиковані до цього часу більшовиками методи й способи управління остільки нагадують дореволюційні часи своїм внутрішнім змістом, що мимоволі спадає на думку припущення про одне, народне джерело, з котрого ці методи й способи більшовики побирають.

Безумовно, історичні обставини й ті фактори життєві, що ці обставини витворили, в психології московського народу мусять відігравати значну роль.

Недалека будучина ствердить чи спростує

подібні можливості й припущення, хоч, маємо вже й тепер чимало даних і фактів, аби виступити недвозначно з таким обвинуваченням по адресі психології й методів виховання московського народу.

Ми не маємо тут на увазі аналізувати цілу систему управління Росією на основі тих засад, яких додержуються нові її господарі—большевики, таксамо не думаємо проводити широку аналізую методів керування масою в Росії царській і большевицькій. Це є завданням більш широким і спеціальним та й зовсім не потрібним для нас зараз.

Для нас є більш важливим констатування самого історичного факту, аби ми могли на основі цього поробити відповідні висновки.

Й проглядаючи окремі епізоди з політичної історії Московщини не можна не зауважити, що опричина не виростала в наслідок якогось зовнішніх обставин, а була плодом внутрішніх відносин в Московщині.

Можна це твердження ілюструвати історичними фактами й епізодами, але навіть сучасність допомагає нам прикладами з теперішньої революції.

Ми бачимо, що революція в середині самої Росії прийняла зовсім відмінний характер розвитку, ніж в інших державах, от хоч би й у нас, на Україні.

В Росії вона йшла все в бік дальшого стихійного полівіння, аж доки не зупинилася на тій точці відносин поміж народом і владою, на котрій знайшла своє історично-психологічне споріднення. Ані менше, ані більше вона йти не могла, бо цього вимагав дух народу, дух історії, врешті, дух тих історично-державних традицій, що ввійшли в плоть і кров московського народу.

Ці традиції не знали середнього стану відносин народу до влади й навпаки, і мусів розвиток подій дійти до протилежного по характерові, але близького внутрішнім змістом, методами пункту. Аж треба було витворення двох традиційних каст—червоних опричників і пасивної маси народу, аби розвиток революційних тенденцій дійшов до точки московської політично - державної льогіки.

Цим можна в певній мірі пояснити стихійний упадок кількох правительств московських після революції до жовтневого перевороту й легкість захоплення влади більшовиками, що по коротеньких зусиллях сіли, „як у себе дома“, зихопивши цілий апарат і надавши йому лиш иньшого тону. Грунту иншого, як психольогічний, до цього в Росії не було, оскільки велетенські розміри цієї держави не давали спроможности швидкого ширення народних ідей.

Коли придивитися ближче до основного внутрішнього змісту життя Росії, то побачимо, що державна ідеольогія й традиції в ній залишилися старі й внутрішній національно - державний зміст не тільки не зачеплено, а, навпаки, розвинено до форми національного шовінізму й того „месіонізму“, що є хоробливою ознакою духової сторони московського типу словянства.

Для всієї бундючної зміни потребувалося лише, як бачимо нових людей, з иншим тільки способом думання й иншими методами впливів та й годі.

Серед хаосу й замішання, швидко як у байці з'явилися модерні опричники на цей раз уже з п'ятираменними зіздами й оголосили себе господарями цілої царської спадщини з усім її довговіковим карікатурним надбанням і присвоїли собі єдиним право захищати лад і порядок таксамо самодержавний і бюрократичний, який був шість місяців перед тим.

Превмники Івана Калити, вони, навіть, не за-
слуговують епітету нащадків Петра I, Олександра
2-го й інших реформаторів, бо ж для большевиків
не реформи важні, не зміст, а лише стара идеоло-
гія „собиранія и закрєпощенія земель“. Цю по-
літику вони переводять не перебираючи в засобах.

Коли придивимося теперішньому виглядові
Московщини, то побачимо, що в ній витворилося
два стани людей: ті, що блукали без дому й рід-
ні, що нічим не звязані ані з землею, ані з містом
і для котрих військова большевицька служба ста-
ла спасенням і професією й шляхом до упреви-
лійовання й наживи та ті, що звязані з землею й
живуть з того, що вона їм дасть. Перший стан
людей нагадує колишніх опричників та недавніх
жандармів і поліцейських, що об'єднаною ка-
стою за добру платню й грабунок повнять
вірну службу комуністичній ідеї; другий стан
тероризований, вміло знесилений, до того ж
пасивний взагалі і заляканий так, що живе
власним, ізольованим життям. Інші кляси, що їх
в Росії було небагато поза зазначеними станами
частинно знищені, частинно покинули рідну землю,
давши повну волю червоним опричникам, з по-
міччю котрих большевицькі проводирі й насаж-
дають „червону цивілізацію“.

А Московщина має надто велику силу при-
родного й награбованого майна, аби й довший
час продержати цей поліцейський організм, по-
кликаний до влади „духом часу“.

Совітський уряд надто добре розуміє свою
психольогічну спадщину й виходить в своїй за-
саді в справі керування Большевією з тих мірку-
вань, що „всяка ціль виправдовує засоби“.

І таксамо нестеменно ми встигли перекона-
тися, що инакшого характеру форми влади й за-
собів її переведення в Московщині й не може бу-

ти, оскільки ось уже три роки большевицький уряд мусить чавити крамолу таксамо енергійно, як то мусів і робив царський уряд.

Повстання, зловживання, контрреволюція та інші „модерні“ латки на московському державному тілі не дають опричникам спочинку й цим самим виправдовують рацію існування самої опричини.

Бюрократична каста большевицьких комісарів, створена ідеологами комунізму, пильно оберегає імперіялістичну основу московської державної ситеми і, як побачимо далі, в практиці досягла більшої зухвалости й бруталного нахабства, ніж на те була здатна царська поліцейська опричина.

Большевицькі лідери зріднилися з нею таксамо тісно, як то було й з монархами московськими й, очевидно, імперіялістична спадщина царату для большевицьких демагогів дорожча від ідей вільности й братерства.

2. ДВІ ТОЧКИ ПОГЛЯДУ.

Свої імперіялістичні, грабіжницькі тенденції й поривання в застосування до України царська Московщина виправдовувала категоричним, нечувано диким твердженням, що: „України не було, нема й бути не може“..

Безумовно, це були слова, що їх диктувала сила й деспотизм московський. В цьому єдиному мали вони свою рацію. А той страх, що огортав цілий захід при одній згадці про цього великого східного звіра надавав словам цим ще й „міжнародної поваги“ і з цим треба було до певного часу рахуватися. Царський режим не соромився цих слів. Він виходив з засади понять сильного й слабшого й розраховував на можливість тероризування Українців подібною звірячою одвертістю.

І ми тоді мовчали, бо знали, що з таким ворогом мусимо змагатись лише силою зброї, не інакше, й чекали слушного часу.

Була то точка погляду нехитрої сили, що виправдовувала себе свідомістю справедливости власної льогіки, котра диктувала їй найширше прикладати такий погляд в житті.

Імперіялізм свій царська Московщина аргументувала ще й багатьма іншими причинами: економічними вигодами, централізмом, що його мусіла зберігати така величезна держава та всякими „історичними“ й „традиційними“ факторами, ну, й, звичайно, нашим власним „благом“...

За поміччю кольосального бюрократичного апарату нищилися найменші прояви самостійної української культури. Але, знову ж таки, ця дикунська льогіка була одвертою: вона говорила те, що думала, а ми, в свою чергу, думали те, про що не можна було голосно говорити.

В імперіялізмі большевицькому маємо иншого ворога: з новими засобами, методами й нахабством...

Большевицький імперіялізм, що в естві й формі однаковісенький з царським, вважаючи не доцільним так одверто йти по дорозі царської льогіки що до „народностей“ і зокрема України, вибрав ліпший, на його думку, шлях: шлях езуїтської брехні й найпідлішого поступовання. Його методи більш модерні, хоч тіж самі в своїм змісті.

Не посідаючи поки що так удосконаленого бюрократичного апарату опричників, він хопився ще й инших засобів, та инших шляхів, котрими гадає дійти до тієї самої мети, до котрої його попередник доходив простим, салдацьким шляхом. В цьому розумінні большевицькі адепти проявляють потрібну кількість уваги й „джентельменства“.

Вважаючи незручним виступати одверто проті прямування й бажань народів до незалежного, національного життя, большевизм не лише погоджується на це і визнає „народности“ свого попередника за нації, але навіть деклярує найширшу їм „допомогу“ в справі здійснення змагань до незалежності.

Ми бачили вже багато прикладів, що доводять нам про „слухність“ таких большевицьких заяв. Галичина, приміром, дуже швидко одержала „незалежність“ в формі ревком—у, на чолі котрого настановлено було агента московського імперіялізму. Теж саме трапилося й з Татарами, народами Кавказу, Азербейджаном та инш.

Щож до прямування українського народу до самостійности, то большевики вживають все нових і нових способів паралізування тих прямувань і в міру того, як широко треба панувати над душею й багатствами українського народу, вони й витворюють все инші критерії та погляди та шукають виправдання свого бандитизму, прикрива-

ючись післаництвом своїм для „створення світової революції“ і т. д. Високі, гуманні гасла вони притягають на службу брудній справі панування над душею й бажаннями нашого народу.

Й як джерело для відзискання засобів на справу своїх московсько-імперіялістичних комуністичних забаганок вони вибрали Україну та її родючу землю, солодкого буряка, величезні копальні заліза, солі, нафти та розкішне положення при Чорному морі.

Булоб зайвим марнуванням часу зупинятися на перебігові відносин совітської Москви до України та, врешті, ми ще торкнемося цього; загально-ж кажучи, ці відносини, починаючи з перших днів революції й кінчаючи трьома періодами московської окупації, нам аж надто відомі, аби ми бажали ще раз переконатися в нестеменній правді.

Ми були свідками дворазового „урочистого“ проклямування „незалежності совітської України“, хоч невдовзі по цих святочних актах наступали чергові, тоб-то—проклямування федерації обох Совітських Республік. Дивно лише, що ця „незалежність“ проклямується вже кілька разів і повстає сумнів, чи не для запевнення Українців в „доброзичливості“ московській про цю „незалежність“ повторюється по перебігові певного часу?...

Далі, ми були свідками, як на практиці банкрутували ці єзуїтсько-большевицькі підступи; як гірко розчаровуватись доводиться большевикам в „непригідности“ України для комуністичних експериментів! Як Україна пручається й не погоджується стати „ферментом“ для справ „світової революції“ й заведення „большевицького раю“...

Большевики були певні, що царський гніт зробив своє діло й тепер треба було тільки зафіксувати справу окупації засобами психольогічного впливу, але гірко знову помилилися—укра-

їнський народ не дав себе в ярмо большевизму й дав та дає на це криваву одсіч!

І от з цієї пори теорія легенького політичного фарсу й єзуїтської гри уступає місце злочинній системі катування: річками полилася кров, тисячі принесли себе в жертву в обороні чести Батьківщини й замкнулося в своєму тісному крузі українське село, висунувши на форпости кулемети й гармати.

Цей поєдинок розпочався з хвилию, коли большевицька нога ступила на українську землю й продовжується до цього моменту, а коли скінчиться, само життя покаже.

Таким чиндм, цілий народ український, маси й його інтелігенція, вірно оцінили московську „братерську“ допомогу й, признати мусимо, справа відносин між Україною й Москвою набрала такого гострого характеру, що навіть в найближчих роках не можна проглянути можливості згоди чи замирення. Аж повна, остаточна перемога однієї з цих сил може забезпечити якесь вирішення.

Після всіх своїх невдалих заходів „прібрать Україну к рукам“ для підживлення зголоднілої Московщини способами єзуїтського нашіптування чи брутальної сили, большевицька імперіялістична ідеологія силкується з точки погляду власних інтересів обґрунтувати „науково“ потребу своєї заборчости, хитро аргументуючи необхідність тісного звязку України з Московщиною інтересами революції, пролетаріату, інтернаціоналу і т. д.

Тут нам большевицькі ідеологи підносять цілу низку сфабрикованих ними, для власного ж таки свого інтересу, нових часдм зовсім чудернацьких понять і критеріїв як оцінки соціальної революції та її розвитку, так і оцінки й еволюції

форм державности. Часом це бувають свідомо наївні й дитячі міркування.

Виходячи з засади знесення всяких національних „привілеїв“ (точнісінько, як і царська льогіка) та встановлюючи гармидерову клясифікацію держав, причім клясифікацію нову, чисто большевицьку, ні на льогіці ні на практиці не основану й від людських інтересів далеку, большевики, як то видно, й самі не помічають, як в льогічному абсурді доходять до світового каламбуру, де поняття про розмірне розподілення багатств, про економічні рїжниці, рїжниці інтересів хоч би й пролетаріату мають „по мановенію руки“ одного з комісарів зникнути...

Для большевицької науки не є важними ці всі фактори, для неї важливим лише є, аби цілий світ поділити адміністративно на „совітські республіки“. І то цей поділ важним є негайно-ж, аж в сфері міжнародних відносин!...

Дивуватися не доводиться такій большевицькій „америці“, бо-ж чули ми в Києві ще перед двома роками і то з уст не аби яких большевицьких „учених“, що „пролетарію навіть мова не потрібна, бо він за станком і на мигах порозумітися зможе“...

На захист подібної льогіки важко щось путнього сказати.

Одним словом, всі людські „вади“: егоїзм, індивідуалізм, експльоатація, суперництво й інші, на погляд большевиків, „пристрасти“ людські мають нагло зникнути. Щоб це закріпити, вистарчить лише настановити пару комісарів з Москви для даної області й справа покінчена...

Згідно з большевицьким рецептом для світової революції таксамо потрібно лише, аби настановлено було пару десятків агентів московського совнаркому для тієї чи іншої держави;

справа ж властивих відносин в тій чи іншій державі, справа радикальних її окремішностей їх дуже мало обходить: важна територія й „налічіє“ большевицьких адептів!

На протязі кількох літ ми свідками, як брутально й, одночасно, злочинно для справи цілого пролетаріату нищатья й ігноруються найелементарніші правила соціального будівництва, як насилується воля багатьох мільонів, як тероризується найменший опір червоному імперіалізові московських комуністів!...

На жаль ми не можемо докладніше й фактично торкнутись цих злочинів, але ми бачимо, як сіється ненависть, злоба, як зростає моральний розбрат, як людина стає скотиною, живучи тільки думкою про живіт і обманом другого й яку глибоку яму викопується для справи людського братерства взагалі!

Знищується найміцніші нитки національної й державної солідарности брудним чоботом московського ексцентрика!

Забруджено й опльовано найцінніший храм людскости—храм любови до ближнього!...

І це все в ім'я „пролетарської солідарности“!..

Ми бачимо, як силкуються ці новітні єзуїти соціалізму не гасла й ідеї пристосувати до народу, а душу народню нівечать і насилують, аби примусити до „своєї віри“. Можна з певністю сказати, що як єзуїти й попи забруднили й опоганили прекрасну Христову идеологію, так само й большевики прислугуються идеології соціалізму.

Український народ боляче зазнав на собі сліди цих кривавих експериментів і криваво розплатиться за топтання того найсвятішого, національного, за що такі довгі століття страждав, вмирав і гинув на Сибіру!...

І справді можна було-б уважати наївними ці

„наукові“ уґрунтовання імперіялістичних змагань большевиків, як би аж надто вже не проглядала в цьому змаганні достойних нащадків царського режиму одна лукава ціль—деморалізувати українське суспільство, розколоти його, щоб на кістках та крові українського народу досягти здійснення своїх цілей—бодай гнилого апофеозу світової революції, щоб на всяк час затримати за собою експльоатацію великих просторів України та присвоїти працю українського селянина й робітника; щоб творити свою світову імперіялістичну політику ціною повільної смерті українського народу й його чудової, багатой культури!...

Прикриваючись політично-соціяльними гаслами, з сміливістю зарозумілого анальфабета проголошуючи „нові норми“ в усіх галузях життя й безпардонно бабраючись в цінностях людської душі, ці нові „пророки“ budouчого співжиття людскости не соромляться вживати найбрудніших і, одночасно, дикуньських засобів для прищеплювання своєї, большевицької „моралі“...

Їх не обходить повна руїна, матеріяльна й моральна, що її сіють скрізь за собою, їх не обходить здичавіння й зубожіння життя українського народу; їх не обходить близька, жахлива перспектива повного банкруту заялзених ними ж прекрасних людяних гасел, ані бажання й стремління української нації.

Бо так творить і бажає воля московської опричини, розбещенної і роздратованої царатом юрби местників за потерплені кривди й глум—найціннійший продукт душі московського пана й раба!

Коштом народу українського, його несчислимими баґацтвами має покористуватися на цей раз хороблива манія червоного опричника для поширення московської нової „віри“ серед культурних „невірних“...

Холоп московський за наш рахунок стремить до заведення „раю“ на всій землі, бо своєї руїни з нього не досить!...

З дикою зграєю розбещених наїздників московський червоний імперіялізм насилує багатоміліонну волю народу українського, користаючи з його хвиливого знесилля, породженого віковою неволею, політичною несконсолідованістю й невідгідним стратегічним положенням!

Й яка широка та, одночасно, рідна по духу одноманітність цілей і навіть засобів...

Коли між двома точками погляду—червоного й чорного московського імперіялізму—їснує різниця, то вона криється не глибоко й торкається лише зовнішньої сторони, торкається лише отієї „манери говорити“, що так властива представникам свіжого кольору царської логіки.

Для свого розцвіту й могутности царська Московщина загарбала Україну в своє безмежне й неподільне посідання; в це ж посідання хоче загарбати її й нова, червона Московщина, що від своєї попередниці одріжняється лише поверхово, частиною методів та підступів. Єство й ціль традиційного московського імперіялізму залишилися старі, бо такими є вони в душах нових проводирів московського народу.

Ми не можемо служити погноєм для московських імперіялістичних затій—червоні вони чи чорні—для нас однаково.

Ми не сміємо в ім'я будучности закривати очі на справу поневолення нашого народу для соціялістичних чи реакційних московських забаганок і до повного виборення признання нашого суверенітету й цілковитої волі української землі та її народу мусимо провадити запеклу боротьбу аж до остаточної перемоги наших бажань, до запановання волі цілого українського народу.

3. „САМОСТІЙНІСТЬ“ ТА „ФЕДЕРАЦІЯ“.

Ми вже зауважили й річево підкреслили, що імперіялістична спадщина по духу й у практиці дісталась більшовикам зовсім стихійно, по єству історичних традицій та політичного виховання.

Всі знайомі вже з тією життєвою правдою, що „найрадикальніші московські політичні групи справа й зліва в справах змагання українського народу до своєї незалежності мають однакові-сінський погляд по внутрішньому його змістові“...

Цей погляд іде наперекір не тільки життєвим вимогам, але й людському розумові, безрозсудно одмовляючи нам в праві на своє власне, незалежне життя.

Правда ця стала ходячим політичним парадоксом ще до революції й навіть до останнього часу, коли певні кола московської суспільности принципіально й то, ми так осмілюємося думати, про людське око примушені були погодитися з цим бажанням української нації, мала повну рацію.

Найбільш послідовним і до дивовижного диким в поборюванні прав нашого народу на самостійність було царське правительство, котре в оборону цього свого становища висувало звичайнісінькі свої егоїстичні бажання й не прикривалось всякими видумками в цій справі.

Й до смішного „елястичним“ в питаннях національної політики були перші правительства по революції, особливо ж правительство д. Керенського.

І аж більшовики в цьому розумінні пішли за прикладом царського правительства в усьому, правда, тільки не в сфері теоретичній. Тут більшовики вважали за краще радикально змінити тактику.

Як то відомо, жадна з соціалістичних ідеологій, в тому ж числі й комуністично-більшевицька, не мала й не має усталеної, певної програми, системи на вирішення питань політичних, економічних, національних і т. д. В теорії траплялися на цей предмет лише загальні вказівки. Тому - то більшевицькі „учені“ й не соромляться брудним чоботом топтати не тільки науку, але й здоровий людський розум.

Московським імперіялістам законів писати ніхто не може: для них сила й закон цілком однозвучні слова.

Наука встановлює твердо, що ідея колективізму (спільности), що на ній побудовано й комуністично - більшевицьку ідеологію, признається раціональною, корисною лише тоді, коли певні одиниці чи групи об'єднуються на основі повної згоди поміж собою. Таксамо добровільно відбувається й об'єднання націй та держав. Всяке насилування вважається тут карикатурізацією ідеї спільного співжиття людей й веде тільки до поглиблення роздорів і роз'єднання.

Бо ж користь, приміром, від об'єднання націй може бути лише тоді, коли ці нації стоятимуть приблизно на рівному щаблі культурного розвою, інакше не можна буде уникнути виснаження одного народу другим.

Це родило й вічно родитиме криваві, запеклі конфлікти...

• До того щабля культурного мусять дійти народи, аби вирівнялися сили для життєвої боротьби.

Большевизм в практичному житті дійшов до повної руїни засад і принципів науки про співжиття людей і в питаннях найбільш важливих та складних і болючих він керується лише місцевими, своїми законами й своєю практикою дикої сили, одно-

часно, грубо прикладаючи ці закони й там, де для них нема найменшого ґрунту.

Там, де виникають спірні питання з звичайнісінької сфери людського егоїзму, як от в сфері національній, большевизм, звичайно, безсоромно оберігає виключно інтереси однієї, своєї нації, на шкоду цілій справі соціального визволення людскости.

„Те, що є корисним для Московщини й московської культури мусить бути корисним і для України, бо ж їх єднає спільна доля, що її пережили за царського гніту“—це льогіка червоного імперіяліста.

Не борючись з традиціями й духом царської московської політики, большевики присвоїли собі цілком спосіб думання від царських днів—за всяку ціну йти до одної мети: повної експльоатації й виснаження українських здобутків для збагачення духу північного дикунства.

Й щоби замаскувати свої справжні пляни, аби добитися посідання Чорного моря й плодів родючої української землі, йдучи за духом часу, але не розриваючи з московськими великодержавними намірами та потураючи настроям опричини, що не терпить не лише чужої, але й своєї волі, большевики „виправляють“ помилки царських посіпак і „дарують“ українському народові повну „незалежність“, ту парадоксальну „незалежність“ „вплоть до отделенія“, що колись запаморочила була голови частині наших політичних діячів.

І варто коротенько зупинитися, аби приглянутися тій „дарованій“ нам большевиками „самостійности“.

Перше большевицьке оголошення „самостійности“ України відбулося, як відомо, ще в Москві й незабаром по цьому актові український народ

в найпідліщий спосіб був спровокований більшевиками, що напали на нього несподівано, без попередження, предали як Юда і то якраз в хвилю найпоґужнійших зусиль всієї нашої нації в справі ліквідації збіговиська чорних імперіялістичних кружків, що їх було поназбирав коло себе б. гетьман Скоропадський.

Це були перші „приятні“ кроки московських опричників.

Покінчивши так швидко з своїми святочними обітницями, більшевики, по приході до Київа, негайно ж проклямували те, о що їм головним чином розходилося, але в чому вони ще не признавалися—проклямували федерацію „совітської“ України з Москвою.

В акті про „федерацію“ говорилося про „спільні стремління й історичні взаємини на полі соціального будівництва між Україною й Московщиною“, а спільного між ними було хіба лише те, що наставлено було для України з московських агентів совнарком...

Час поміж цими двома „святочними“ актами був такий короткий, що не дасться запримітити ознак тієї „самостійности“, котрою, очевидно, український народ, згідно, з більшевицьким бажанням, зовсім був задоволений і, „пресичений“...

Врешті, в практичному житті ця „самостійність“ не встигла проявитися, бо більшевизм дуже добре розумів свої вигоди: треба ж було додержуватись бодай яких-будь ознак цієї „самостійности“ в практичних заходах, а на це більшевизм піти не міг, аби не шкодити своїм справжнім замірам.

Зате придивитися змістові другої „самостійности“, проклямованої більшевиками пізніше для збаламучення українського громадянства, цікаво не тільки для нас, але й для чужих людей...

На основі практики, традицій і права державного найбільш елементарними ознаками державної самостійності являються самостійні: фінанси, військо, закордонна політика, внутрішні справи та инш. Ці галузі державного життя остільки важні, остільки необхідна їх незалежність, що жадна держава, аж поки не наступлять радикальні світові зміни, не може без них обійтись. Навіть комуністична, коли того хотять!...

В цьому запорука власного добробуту, охорона спокою держави й майна тих людей, що в ній живуть; в цьому запорука того, що добро народу використовується для нього ж самого, що злодійські, чужі руки не здолають експлуатувати чужу працю.

„Самостійність“ большевицька для України не тільки не мала й не має зазначених політично державних прикмет суверенітету, але, в додаток, ще й піддержувалась чужими українському народові московськими комісарами. До праці для добра „совітської“ України не було притягнуто сил, що їх видав край, що їх видав і довір'ям нагородив український народ.

Для цієї купки людей, що настановлені були, аби „блюсті“ інтереси московського народу“ чужі були навіть традиції України, бо не тільки урядування провадилося на московській мові й на московській зразок і приказ, але й столицю України було перенесено до Харькова, ближче до большевицького імперіалістичного центру—Москви.

Всі закони й розпорядження для України передруковувались і буквально копіювались з московських зразків і вся система управління, не дивлячись на всі величезні різниці в традиціях, умовах життя і бажаннях та настроях українського народу, збудована була так, як то було вигідно для Москви та її цілей. Скрізь прикладався одна-

ковісінський з московським масштаб, бо Україна „жила одним життям і терпіла за царату одну біду з Москвою“.

Така була цинічна аргументація вчинків і поступовання північного окупанта!

Цілий адміністративний апарат складався з московських опричників, або тих, що ладні були й чортові служити, аби тільки не українській культурі, не українському народові. Причём, цей апарат періодично обмінювався в Москві для відгодування хлібом України нової партії катів. З приходом своїм большевики, звичайно, приводили й певну кількість опричників, решту ж набирали з місцевого елемента, котрий не тільки не був відомий місцевому населенню, але до котрого часто це населення почувало відразу за вчинки карного характеру. Місцевих комісарів майже не було: ці бюрократичні агенти видобувалися завше з колєкцій, що їх заготовляла чрезвычайка на кожду окупацію України.

Військо набиралося з найбільш деморалізованого елемента під керуванням московських командирів, що могли користуватися для „водворенія порядку і подавлення контрреволюції“ ще й перебувавшими для терору найманими полками, складеними з людей, для котрих інтереси України були таксамо далекі, як китайцеві справа православної віри...

Колиб лише поверхово заглянути в усі кутки життя „незалежної, совітської“ України, то чоловіка обнімає жах і кровью обливається його серце, але шкода повторювати всім відомі факти й нагадувати епізоди з практики головного органа московського червоного імперіялізму-чрезвычайки.

Хоч система большевицького панування на цьому далеко ще не кінчається. Вона така страшна, така жахлива, що серце холоне за долю тих, хто

до цієї системи мусів мати бодай посереднє відношення.

Ідучи неухильно в політиці поборювання ідеї незалежності українського народу, нищачи встїх свідомих оборонців цієї страшної для большевицького панування справжньої незалежності, большевицькі гнобителі стали добиратися й до душі української нації.

Не варто тут згадувати й перелічувати ті безчинства, які творив хам московський над святощами нашої нації: переслідування мови, знущання над культурою, руйнування бібліотек, книгарень, „Просвіт“, кощунства над пам'яттю Т. Шевченка—це факти, що їх ніколи український народ не в силі забути.

А над цим усим, наче додаток до дикого апофеозу, підіймається ніж над горлом кожного свідомого, гідного сина свого народу й Батьківщини. Кождий його крок реєстрував шпїон, а кожде слово в оборону нації потягало за собою розстріл.

Хиба ми в силі забути страшні картини, коли на улицах Київa й у цілому Краю вирїзувався найліпший цвіт української інтелїгенції! Козаки, що називали себе самостійниками й гідно тримали національний прапор наражали себе на тортури й катування опричників—красноармейців.

Жахливі картини убивств і розстрілів найсвідомїших синів української нації серед білого дня на улицах ще й зараз свіжими встають в нашій уяві.

А Житомир, Балта, Козятин, де в тиранський спосіб середньовічної інквізиції полосували старшин і козаків „Синьої дивізії“!.. За що? Чому?

— Як оборонців незалежності своєї Батьківщини...

Мартирольоґ тих збаламучених відламків на Червоний Імперїалїзм.

ших партій, що в наївности своїй вважали можливим порозуміння з червоними імперіалістами, не дасться тепер скласти; кождий з них, за винятком дегенератів і запродавців українського народу, зустрівшись з практикою большевицької „незалежности“ для України мусів вибрати: або зраду свого народу, або опинитися в опалі у комуністичних садистів.

А спроб таких було не мало до хвилі, коли В. Винниченко мусів спасатися з душею від скаженого блиску п'ятираменної звізди, що знялась пожежною над страдницею Україною.

Колиж почнемо говорити про користь „благ“, що їх принесли нам большевики, то мусимо ствердити, що система большевицька серед нашого народу зазнала повної й непоправленої компромітації. Обурення й гнів за насильство над душею українського народу такий великий і грізний, що большевики примушені були ще в 1919 році зрестися комуністичних експериментів на Україні. А інструкція для большевицьких агітаторів, видана з Москви, забороняє агітаторам навіть вживати слів з комуністичною лексикону!... Український народ не приймає цих витворів московського духу вже тільки через те, що тхне від них огидним примусом над чуттям людини.

В останній час мусіли ми бути свідками й дальшого етапу банкрутства большевиків: вони дозволили вже вільну торгівлю, обдурюючи себе й світ фатальними компромісами, бажаючи „притягти капіталізм на службу комуністичній ідеї“...

Звичайно, що на такі міри може осмілитися лише в розпачі: збанкрутований „реформатор“..

Таких ударів мусіло зазнати бажання большевиків „облагодательствовать“ наш народ „новою культурою“!..

Щож торкається тих з наших невдалих „со-

глашателів“, що ще, як видно, не встигли оцінити московську „доброзичливість“ на своїх і Батьківщини ранах, то спроба їх оперти ідеологію незалежності України на робітництві мійському цілковито не вдалася. Наше малочислене робітництво губиться серед великого числа московських зайд і, тероризоване останніми та провоковане нашими лівими партіями, що все відкидають співробітництво з усіма українськими групами та кладуть знесилююче завдання боротьби за незалежність на плечі цієї однієї невеликої групи наших робітників, не може все стати на захист своїх прав. Пасивне ж селянство в свою чергу не шукає спільного фронту з робітництвом, бо, з одного боку, перешкоджає йому партійний партикуляризм наш, з другого—не сподівається селянин найти хоч би через десятого робітника свого чоловіка, оборонця повного суверенітету української нації

Та не надовго погоджується московська віковична агресивність з ненависною для неї хоч би навіть і формою незалежності „совітської“ України“.

Таксамо урочисто проголошується, знову ж таки, вдруге, федерація двох совітських республік. Ці урочисті акти поволі прийняли й вигляд зовсім легенької комедії й на них уже не реагується так гостро.

Тут уже відкривається для большевиків обмежена можливість брехні й підступів.

А щоб не виглядало це в світі й справді найогиднішим ламанням прав народу, большевицькі „вчені“, як то ми вже говорили на іншому місці, силкуються „науково“ обґрунтувати потребу федерації України з совітською Московщиною, витягаючи тіж самі заязовані аргументи про світову революцію, гидру контрреволюції, пролетаріату, інтернаціоналу і т. д., а в той час не перестають катувати наш народ і практично добивають своїх цілей: нищать найменші прояви ідеї

української незалежності і в першу чергу нищать найактивніших оборонців цієї незалежності, переводячи розстріли й терор.

Чуємо, як тепер, діставши й справді в неподільне панування цілу Україну, шаліє большевизм, наче табун розлютованих шакалів, нишпорячи скрізь і „вимітаючи крамолу“ та розправляючись з безборонними ворогами московського варваризму.

Зміцнюючи кордони численними полками опричників та побільшуючи число катів нашого наду в середині краю, готуються большевики до остаточної, на їх думку, розправи над безоружним людом нашим за непослух насильству червоного імперіялізму.

Чуємо стріли й зойк, котрі свідчать про початок цього дикого й, одночасно, нерівного змагання.

Але від нас самих залежить результат від цього поєдинку між насильством і справедливістю!

4. ЯРМО ЧИ ВІЙНА?

Той характер відносин совітської Московщини до України, який панував і панує дотепер, ще зайвий раз переконує нас в тому, що лінія політики нашої відносно Москви з самого початку революції не тільки оправдана фактами й оперта на історичній необхідності, але до цього ще й виявила всю свою життєздатність.

Імперіялізм московський ані на крихту не змінився по єству, хоч і прийняв тепер інший, червоний кольор. Це все лише додало історичний аргумент до того, що „кожна зміна московської політичної думки була до цього часу лише варіацією української неволі“.

Іншої політики ми не могли й не можемо вести, бо Московщина ще не покарана за злочини, які вона поповнила історично й фактично над багатьма народами Сходу й які вона ще й до цього часу поповнює.

Московщина мусить бути всунена в свої природні етнографічні рямці й відрізнана від Чорного моря та Сибіру в першу чергу. Хто цього не розуміє або свідомо не хоче зрозуміти, той творить страшний злочин не тільки перед народами східньої Європи, але й перед цілою континентальною Європою, перед цілою людськістю.

Московська імперіялістична експанзія, що стає різкою психологічною рисою московської думки, зустрівшись з таким абсентеїзмом, котрий ніби нахилює її до насильства над іншими націями, в пориві свого зарозумілого нахабства приведе світ до того конфлікту, що його катастрофальні наслідки зараз і ще довго муситимемо терпіти.

Ми мусимо застерегти людство від недалекої, ще грізнішої ніж пережита катастрофи, яку наближує Московщина своїм імперіялізмом.

Та в першу чергу це є найгрізнішою для нас небезпекою. А це наше твердження ще більш скріплює панування такоїж думки серед всіх народів так зв. б. Росії з одного боку й прихильність міжнародної опінії до справи визвольної боротьби народів—з другого. Передова частина світу ще й морально освятила ці народні змагання в формі звісних 14-ти точок Вільсона, що обіймають собою кодекс принципів „самовизначення народів“.

Инше діло, що ми не змогли, чи не вміли та не встигли (через бездіяльність, неуміння та розбещенність в багатьох випадках нашого закордонного представництва й внутрішньої партійної немічі) цієї прихильности використати та, одночасно, занедбали таку велику річ, як ідея союзу народів б. Росії, але тепер уже не маємо в західній Європі таких фанатичних наших ворогів. Ідея ж єдиної Росії на заході цілковито дискредитована.

Московський brutальний імперіялізм дав себе відразливо зазнати й серед інших словянських народів, котрі ще до недавна почували до нього традиційну симпатію з страху чи егоїстичних мотивів і на наших очах змінили чи змінюють цю симпатію на глибоку ненависть.

Змагаючи до заволодіння Україною шляхом фізичного насильства чи демогогічної пропаганди, Москалі головним чином добиваються панування на Чорному морі, де стикаються економічні інтереси цілої Європи й заокеанських держав з одного боку та мусульманського Сходу й Індії—з другого.

Крім того, панування над Україною, допома-

гає в той чи інший спосіб і пануванню над іншими підбитими народами—Сибіру, Кавказу, Каспія й інших.

Це, так би мовити, імперіялістичний бік справи.

Найбільш же реальний інтерес полягає в тому, щоб добитися панування над багатючими джерелами української землі та експльоатації продуктів, що їх витворює наш селянин. А посідаючи ці багатства легше Москві й гніт переводити та утримувати кольосальну кількість салдат.

До тогож і ввіз виробів промисловости з індустріяльних країн Європи відбувався головним чином для України, де залізна промисловість в початковому стані й де, одночасно, є сила природних засобів до черпання всяких сирівців, що їх потребують ціж індустріяльні країни.

Й большевики дуже добре розуміють, оскільки небезпечою є можливість, коли новоутворені держави—Україна, держави Прибалтики, Кавказу та інші, завівши лад та спокій в своїх краях, почнуть нормальний обмін та торгівлю з західними державами самостійно. Тоді прийде кінець московському імперіялізмові й доведеться йому обмежитись інтересами сутої Московщини, як то було в XIV та XV столітті.

Й таксамо наступить тоді кінець затіям хобливної манії московських „місіонерів“, що вважають себе „самим Богом покликаними—спастити люд і дарувати йому з своєї ласки земний рай“. Тому-то поборюють большевики всяке стремління українського народу до самостійности, тому-то й „мусять“ пожежою й багнетом підтримувати у нас заколот, безладдя й руїну...

„Мусять“ нищити нашу культуру й матеріяльний добробут, аби ми були безсильними завести лад і порядок на нашій землі та розпочати мирне самостійне життя.

До того ж московському імперіялізмові, може часом несвідомо, допомагає несконсолідованість і роз'єднаність в виступах декотрих держав б. Росії, що, на жаль, ще не всі зрозуміли ту небезпеку, яку їм несе цей імперіялізм і не всі ще зрозуміли необхідність зв'язку їх інтересів з інтересами України:

І захід, поки що, не осмілюється остаточно порвати традиційних шляхів і поглядів на справи Сходу: він чекає, коли новоутворені держави переберуть на себе представництво тих економічних інтересів, з котрими їх зв'язала імперіялістична політика царського правительства.

Моральне й фактичне визнання своїх прав ми маємо на цілому світі, на жаль часто до влади закордонними нашими справами приходять люде, що навіть збуджений інтерес до України охолоджують своєю пасивністю та спліснявілим доктринерством.

В кривавиці й муках зродилася наша політична ідеологія, тяжким досвідом набуто традиції, що їх не зітре жадна фізична сила. Маємо зрілу, випробовану національно-державну основу, що на ній то й мусимо збудувати свій власний незалежний будинок добробуту й щастя.

Український народ з своїми величезними багатствами й духовими здібностями та мученичим досвідом є в силі взяти й візьме весь тягар по ізолюванню Москви від півдня на себе, коли того потребувати буде konieczність.

Московська навала загрожує не лише нашим інтересам, але й інтересам усіх держав, що будують своє життя поза „опікою“ Москви.

Й ознаки зрозуміння цієї загрози вже аж надто проглядають назверх, тому боротьба за всунення Московщини в рямці її природного й етнографічного організму лише тепер мусить розпо-

чатися з новою енергією й завзяттям: спільними силами народів.

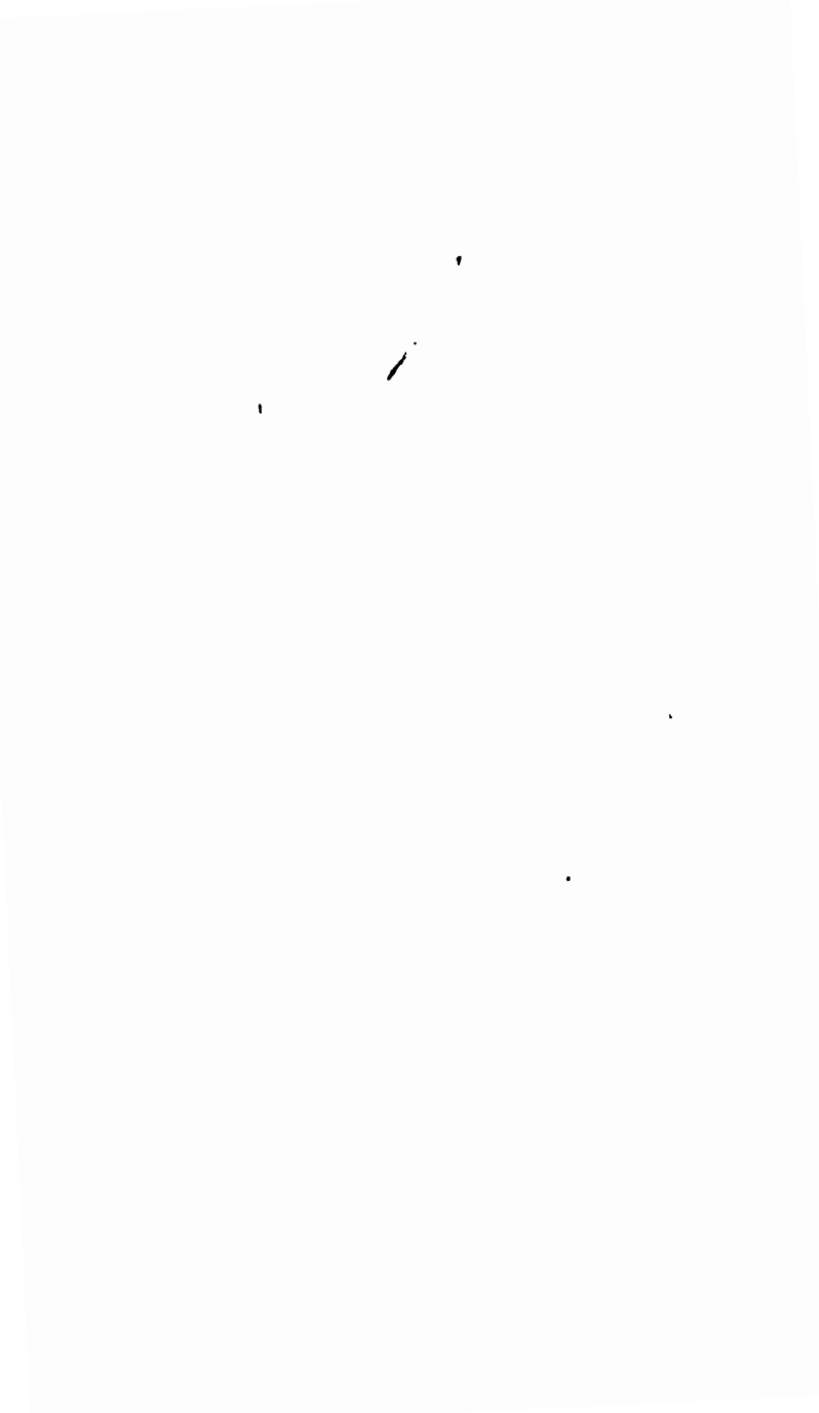
Перший період цієї боротьби—період стремління до полюбовного розрішення справи в спосіб людської лґогіки кінчився повним фіаско, бо дика брутальність московського холопа може кінчитися лише там, де зустрине фактори фізичного впливу, а не людяні засади й принципи міжнародньої етики.

Царська Московщина, що збудувала пишні палаци й дворці та культивувала дику північ за наш рахунок і стала великою кроввю й потом українського народу надто широко розкрила свої карти, аби тепер, хоч би і в руках спритних червоних московських посіпак, ми не силі були їх розгадати.

Надто дорого коштує нас ця довговікова кабала, аби ми припинили війну, так підло накинену нам.

Отже, поред нами війна: жорстока, невідступна, неминуча... Чи виграємо її, аби позбутися віковичного ярма, що чавить нас і не дає нам дихати?

Про це рішатимуть: наша єдність і витревалість.

З м і с т.

	Стор.
Від автора	3
Вступ	5
1. Психольогічна спадщина	11
2. Дві точки погляду	19
3. „Самостійність“ та „федерація“	27
4. Ярмо чи війна?	37

